

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 Şubat 2019

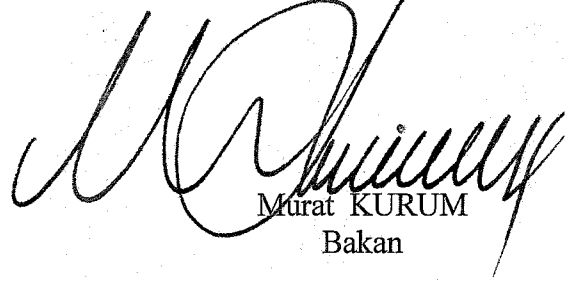
Sayı : 30824082/610- 32038
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 3 Sayfa)
- Cevap yazısı (39 Adet, 91 Sayfa)

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ ÖZTUNÇ'UN
TBMM 7/4714 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Malezya ve Vietnam'ın İngiltere'den plastik çöp ithalatına sınırlama getirmesi ve Polonya'nın da konuyu değerlendirmeye başlamasının ardından, Türkiye İngiltere'den en çok plastik çöp ithal eden ülkeler arasına girdi. İngiltere Çevre Ajansı'na ihracatçılar tarafından bildirilen verilere göre, 2018'in ilk 3 ayında İngiltere Türkiye'ye gemiyle 27 bin 34 ton plastik çöp gönderdi. Geçen yılın aynı döneminde ise bu sayı 12 bin 22 tondur. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) 2015 yılında dair verileri, Türkiye'nin çöpünün sadece yüzde 1'ini geri dönüşüme yolladığını, gerisini ise katı atık sahasına gönderdiğini gösteriyor. Science dergisinde yayımlanan araştırmaya göre, Türkiye plastik atıkları geri dönüştürme konusunda en başarısız ilk 20 ülke arasında. WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) Akdeniz'i Plastik Kirliliğinden Kurtarmak Raporu'na göre, Türkiye'de günde 144 ton plastik atığın denize karıştığı belirtiliyor.

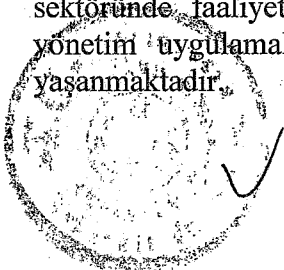
Buna istinaden;

- 1) Türkiye hangi ülkelere, yılda kaç ton plastik çöp ithal etmektedir?
- 2) Plastik atıkları geri dönüştürme konusunda en başarısız ilk 20 ülke arasında olan ve yılda 144 ton plastik atığın denize karıştığı bir ülke, neden plastik atık ithal eder? Neden ülkesini gelişmiş ülkelerin plastik çöplerinden kurtulduğu bir ülke durumuna getirir?
- 3) Türkiye'de yılda kaç ton katı atık toplanmaktadır? Toplanan bu atıkların ne kadarı geri dönüşümde değerlendirilmekte, ne kadarı katı atık depolama tesislerinde depolanmaktadır?
- 4) Yurtdışından plastik atığı ithal etmeden geri dönüşüm tesislerinin ihtiyacın giderilebileceği bir sistem neden kurulmamaktadır? Bu yönde Bakanlık olarak ne gibi çalışmalar yapılmaktadır? Bu çalışmalar yeterli görüyor musunuz?

CEVAPLAR

1) Ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda geri kazanım amacıyla ithal edilecek tehlikesiz atık miktarında ve ithal edilen ülkelere de değişiklik görülebilmektedir. Ticaret Bakanlığınca her yıl Bakanlığımız görüşleri doğrultusunda güncellenerek yayımlanan Tebliğler kapsamında ekonomik değere haiz bazı tehlikesiz atıkların ithaline kontrollü olarak izin verilmektedir. Tehlikesiz atıklar yalnızca lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından geri kazanım amaçlı getirilmekte olup; geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı atık ithalatı yasaktır.

2) Ülkemizde geri dönüşüm sektörü Bakanlığımız koordinasyonunda ve yerel idarelerin işbirliği ile kapasitesini arttırarak ve büyüyerek gelişme sürecini devam ettirmektedir. Geri dönüşüm sektöründe faaliyet gösteren lisanslı tesislerin kapasitelerinin artması yanında yurtiçi atık yönetimi uygulamalarının da gelişimi ile toplanan atık miktarlarında önemli oranda artış yaşanmaktadır.

Geri dönüşüm sektörünün büyümesi bu sektörde yer alan tesislerin ihtiyacı olan atık hammaddelere ulaşımı noktasında da ilerleme /gelişme ihtiyacını doğurmaktadır. Bakanlığımız ve yerel idarelerin katkıları ile toplanan atık miktarları gün geçtikçe artmakla birlikte geri dönüşüm sektörünün atık işleme kapasitesinin artmasından dolayı hammadde niteliği taşıyan atıklara yönelik talebin de artması, sektörü yurtdışı kaynaklardan atık temin etme yoluna sevk edebilmektedir.

Bununla birlikte, Ülkemiz önemli bir plastik üreticisi olup, yıllık olarak yaklaşık 9,5 milyon ton plastik üretilmektedir. Sektör önceki yıllara göre % 8 büyümeye göstermiştir ve üretimimizin yaklaşık olarak 3,5-4 milyon tonunu bitmiş ürün olarak AB ülkeleri başta olmak üzere ihraç edilmektedir.

Bu noktada, plastik sanayimizin ihtiyaç duyduğu hammadde temini için diğer ülkelerde olduğu gibi Ülkemizce de belli ölçeklerde lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından atık plastik ithal edilmekte ve tamamen geri kazanılarak ya hammadde olarak başka sektörlerle ya da bitmiş ürün olarak piyasaya arz edilmekte, hatta yurtdışına ihraç edilmektedir.

Çevre Mevzuatı gereği Ülkemize tehlikeli atıkların ve evsel atıkların ithalatı yasaktır. Ancak sanayicimizin ihtiyacı olan bazı metal ve plastik hurdaların ithalatına kontrollü olarak Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği kapsamında izin verilmektedir.

3) Atık azaltımı, atıkların tekrar kullanılması ve plastik atıklar da dahil olmak üzere oluşan atıkların geri kazanılması tüm dünyada olduğu gibi Ülkemizde de kabul edilen ve uygulanan temel atık hiyerarşisidir. Ülkemizde oluşan evsel atık miktarı yıllık yaklaşık 32 milyon ton olup, bunun % 13'ü geri kazanılmakta, kalan kısmı ise depolanmaktadır. Geri kazanım oranı her geçen gün daha da yükselmektedir.

Çevre yönetimi konusunda ülkemizde birçok adımlar atıldı ve atılmaya devam edilmektedir. Bu çalışmalardan birisi de sıfır atık yaklaşımının ülkemizde hayata geçirilmesidir. Atık ve kaynak yönetimini merkezde tutan Sıfır Atık Projesinin 2018 yılından başlayarak 2023 yılına kadar bütün ülkeye yaygınlaştırılması için uygulanacak strateji ve eylemler belirlenmiştir. Sıfır atık uygulamasının ülke geneline yayılması ile birlikte 2017 yılında % 13 olan geri kazanım oranının 2023 yılına geldiğimizde en az % 35'e çıkarılması, 2030 yılına kadar ise bu oranın % 60'lara ulaşarak depolanan atık miktarının ciddi oranda azaltılması hedeflenmektedir.

Ülkemizde TÜİK 2016 verisine göre yılda yaklaşık 31 milyon ton belediye atığı toplanmakta olup Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı'na göre 2016 yılı itibarıyla %13'u geri kazanılmakta %60'ı düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilmektedir.

4) Başta Çevre Kanunu olmak üzere çevre mevzuatını oluşturan bütün hukuki düzenlemelerde atıkların geri dönüşümü öncelikli yönetim prensiplerinden birisi olarak ele alınmış; bu sayede doğal kaynakların korunması, atıkların geri dönüşüm sistemine dahil edilerek hammadde olarak ekonomiye tekrar kazandırılması ve kaynakların daha akılcı kullanılmasının sağlanması hedeflenmiştir.

Doğal kaynaklarımızın korunması, enerji tasarrufunun sağlanması, israfın önlenmesi noktasında önemli adımlar atan ve bu uygulamayı tüm sektörlerine doğru bir şekilde yaygınlaştırmaya çalışan Ülkemizde önemli çalışmalar yürütülmektedir.

2017 yılında başlatılan ve atıkların kaynağında ayrı toplanarak geri kazanımını esas alan ve hem ekonomimize hem de istihdama katkı sağlayan ve her geçen gün yeni başarılarla imza atan Sıfır

Atık Projesi ile son zamanlarda gerek atık yönetiminde gerekse sanayi sektöründe büyük gelişmeler yaşanmıştır. Sıfır atık projesi kapsamında Bakanlığımızca 2018 yılından başlayarak 2023 yılına kadar uygulanacak strateji ve eylemler belirlenmiş olup, aşamalı olarak kamu kurum/kuruluşlarında, eğitim kurumlarında, alışveriş merkezlerinde, hastanelerde, eğlen-dinlen tesislerinde ve büyük iş yerlerinde uygulanması ve 2023 yılında tüm Ülkede uygulamaya geçilmesi hedeflenmektedir.

